

KTENASITT

Ktenasitt ble første gang beskrevet fra Laurium, Hellas i 1950. Den opptrer her sparsomt som blågrønne plateformede krystaller opptil 1 mm store sammen med smithsonitt, glaucocerinitt og serpieritt.

I 1972 ble så et grønnlig plateformet mineral funnet ved Glomsrudkollen sinkgruver i Modum. Det ble identifisert av G. Raade som ktenasitt. Ut fra dette nye materialet viste det seg at røntgendata av det opprinnelige materialet fra Hellas var oppgitt på grunnlag av urent materiale.

Ktenasitt fra Glomsrudkollen opptrer som plateformede krystaller opptil 1 mm store på gips som danner en slags cement mellom bergartsbiter på tipphaugene. Et hittil uidentifisert lyseblått mineral opptrer som en tynn hinne. En mikrokjemisk test viser at det er et Cu-Zn-Al-sulfat. Ellers opptrådte bianchite, $ZnSO_4 \cdot 6H_2O$, i store mengder, men ble fort vasket bort av regn.

En analyse av ktenasitt viser	CuO	37,9%
	ZnO	16,6%
	SO ₃	24,0%
	H ₂ O	22,0%
	totalt	100,5%

Dette gir $(Cu,Zn)_5(SO_4)_2(OH)_6 \cdot 6H_2O$. Tettheten ble målt til $2,94 \pm 0,01 \text{ g/cm}^3$.

Den meget begrensede opptreden av ktenasitt må skyldes de forhold den er stabil ved. Dannelsen i en tipphaug foregår ved atmosfæretrykk og i et temperaturintervall fra 0 - 30°C.

Raade, G., Elliott, C. J. & Fejer, E. E.: New data on ktenasite. Mineralogical Magazine, March 1977, vol. 41, pp. 65-70.

Knut Eldjarn

